

Η ΣΙΔΕΡΗ ΜΑΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ, ΜΑΡΤΙΟΣ 2014 - ΙΛΛΥΡΙΑΣ 6-10, 113 63 ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ.: 210 88.31.766, ΦΥΛΛΟ 72°

ΣΙΔΕΡΙΤΙΚΟ ΑΝΤΑΜΩΜΑ ΚΑΙ ΕΚΛΟΓΕΣ ΓΙΑ ΝΕΟ Δ.Σ.

Στις 9 του Φλεβάρη 2014, σε αίθουσα της Πανηπειρωτικής έγινε η ετήσια εκδήλωση της Αδελφότητάς μας για την κοπή της πίτας. Ταυτόχρονα έγιναν και οι αρχαιρεσίες για την εκλογή των νέων οργάνων της Αδελφότητας.

Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης προτάθηκε και ψηφίστηκε ο Γιώργος Τάσος. Στη συνέχεια το λόγο έλαβε η πρόεδρος του απερχόμενου ΔΣ Αθανασία Τσιούλη-Κιουβρέκη, η οποία αφού καλωσόρισε τους χωριανούς έκανε απολογισμό των όσων έγιναν στη διετία που πέρασε από το ΔΣ της Αδελφότητας.

Ιδιαίτερη σημασία έδωσε στη συνέχιση της έκδοσης της εφημερίδας, καθώς θεωρείται από όλους μέγιστης σημασίας.

Τον οικονομικό απολογισμό έκανε εκ μέρους του ταμία Λεωνίδα Κώτση, το μέλος του ΔΣ Βασιλική Παπασταύρου-Μανώλη, η οποία και παρουσίασε το ημερολόγιο τοίχου για το έτος 2014 την επιμέλεια του οποίου είχε η ίδια.

Τέλος μετά από εποικοδομητική συζήτηση, η οποία έγινε μεταξύ των παρευρισκομένων, η Γενική Συνέλευση προχώρησε σε μυστική ψηφοφορία, σύμφωνα με το καταστατικό της Αδελφότητας, για την εκλογή των οργάνων.

Εξελέγησαν για το Διοικητικό Συμβούλιο: Αθανασία Κιουβρέκη-Τσιούλη, Σωτήρης Κολιούσης, Λεωνίδα Κώτση, Κώστας Πάντος, Βασιλική Παπασταύρου-Μανώλη, Αλεξάνδρα Στραβέλη, Γεώργιος Τάσος.

Για την Εξελεγκτική Επιτροπή: Άρης Βαξιοβάνας, Παναγιώτης Κύρκος, Δονάτος Τσάτσας.

Για την Πανηπειρωτική: Σωτήρης Κολιούσης, Λεωνίδα Κώτση, Γεώργιος Τάσος.

Μετά το πέρας της εκλογικής διαδικασίας έγινε η κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας, την οποία φέτος έκοψε η Θέμις Χρήστου-Δράκου, κόρη του πρωτοεργάτη της ίδρυσης της Αδελφότητας του αείμνηστου Βασίλη Χρήστου ή Κιούρου, όπως ήταν περισσότερο γνωστός.

Όπως συνηθίζεται τα τελευταία χρόνια, τις κοφτόπιτες και τους υπόλοιπους μεζέδες φτιάχνουν και προσφέρουν τα έλη του ΔΣ.

Η Γεωργία Μακρή, κόρη του αλησμόνητου Θα-

νάση Μακρή, συνεχίζει την παράδοση του πατέρα της και μας προσφέρει το ούζο και τα λουκούμια.

Ευχαριστούμε όσους πήραν μέρος στην εκδήλωσή μας. Ευχόμαστε του χρόνου να είναι καλύτερα και να μην ξεχνάμε την Αδελφότητα και το χωριό μας.

Αθανασία Κιουβρέκη-Τσιούλη

Το νέο ΔΣ της Αδελφότητας

Η σύνθεση του νέου ΔΣ έγινε κατόπιν ομόφωνης απόφασης των νεοεκλεγέντων μελών και είναι η εξής:

Πρόεδρος: Αθανασία Κιουβρέκη-Τσιούλη
Αντιπρόεδρος: Γιώργος Τάσος
Γενικός Γραμματέας: Αλεξάνδρα Στραβέλη
Ταμίας: Λεωνίδα Κώτση
Μέλη: Βασιλική Παπασταύρου – Μανώλη
Σωτήρης Κολιούσης
Κώστας Πάντος

ΦΩΤΟ - ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Πάνω: Τρίτη της Πασχαλιάς αρχές της δεκαετίας του '60. Η Πασχαλινή παρέα μετά το τρικούμπερο γλέντι στην αίθουσα του σχολείου, φωτογραφίζεται. Διακρίνονται όρθιοι από τα' αριστερά: Βαγγέλης Τάσος, Τάκης Σωτηρίου, Γάκη-Πάντος, Θεωρή-Τσάτσας, Νίκος Βαξεβάνος, Θωμάς Λάγγαρης με αγκαλιασμένο τον νεαρό τότε Πίπη Μαρκατσέλη και συγκαθιστό μπροστά τον Πίπη Πάντο.

Κάτω: - Αρχές της δεκαετίας του '70. Δεύτερα της Πασχαλιάς στο «Πελαύρι» του Τσιάβου, όπως ήταν τότε. Οι χωριανοί κερνιούνται με λουκούμι, ούζο και μεζέδες από τους κεραστάδες, Χρήστο Τσέρη Δάσκαλο τότε στο χωριό και τον νεαρό τότε Βαγγέλη Τσάτσα, ενώ οι σπιτικοί με πρώτους τον Ηλία Βαξεβάνο και τη Λίγνα, εγγονή του παππο-Τσιάβου και κόρη του Αηδόνη Τσάτσα σταφρίζουν τον χορό.

Φωνή αγωνίας για την παραμεθόρια Ήπειρο

Παραθέτουμε παρακάτω το ψήφισμα της Πανηπειρωτικής που μαζικά υπογράφουν οι Αδελφότητες, οι Ομοσπονδίες των απόδημων Ηπειρωτών, αλλά και τοπικοί φορείς της Ηπείρου για να κατατεθεί μετά το Πάσχα στους αρμόδιους πολιτικούς παράγοντες.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Η ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ, οι Ομοσπονδίες, οι Ενώσεις, οι Αδελφότητες και εν γένει τα σωματεία της Ηπειρωτικής Αποδημίας που υπογράφουμε, υψώνουμε φωνή αγωνίας για την κατάσταση των χωριών των παραμεθόριων επαρχιών της Ηπείρου, που βρίσκονται στο έλεος κυριολεκτικά, οργανωμένων συμμοριών, ληστών, εμπόρων ναρκωτικών και όπλων. Δε μας έφτανε η φτώχεια μας έχουμε και τους εγκληματίες.

Η κατάσταση στα ρημαγμένα χωριά μας, από την άποψη της οξυμένης εγκληματικότητας, πάει από το κακό στο χειρότερο. Τα έρημα χωριά, με τους λίγους ηλικιωμένους κατοίκους, αποτελούν πρόσφορο έδαφος για τις κάθε ειδών συμμορίες που κυρίως περνούν από τα αφύλακτα σύνορα και κάνουν στην κυριολεξία πλιάτσικο.

Και η κατάσταση πλέον έχει ξεπεράσει κάθε όριο και εκτείνεται σε όλη πλέον την ημιορεινή και ορεινή ζώνη όλης της Ηπείρου, από τα σύνορα μέχρι τα χωριά ακόμα και της Άρτας και της Πρέβεζας.

Η εντεινόμενη φτώχεια, η ανεργία, η οικονομική εξαθλίωση των πλατειών λαϊκών μαζών, η πλήρης ανατροπή καθημερινών κοινωνικών δομών (όσων έστω και υποτυπωδώς υπήρχαν και λειτουργούσαν), ως αποτέλεσμα των ακολουθούμενων αντιλαϊκών πολιτικών, συντελούν στην ανάπτυξη της εγκληματικότητας. Και στην Ήπειρο ένα λόγο παραπάνω.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 4

ΑΝΑΓΚΗ ΝΑ ΠΟΡΕΥΤΟΥΜΕ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΑΣ

Στη Γενική Συνέλευση της Αδελφότητας ήμασταν λίγοι. Θα πείς υπήρξαν φορές που ήμασταν λιγότεροι, αλλά δεν κοιτάμε τα αχαμνά, προσβλέπουμε στα καλύτερα. Κανείς μας πάντως δεν κίοτεψε Αυτοί οι λίγοι συζητήσαμε για την Αδελφότητα. Συμφωνήσαμε όλοι πως όσο δύσκολα και να είναι τα πράγματα στην Αδελφότητα, θα την κρατήσουμε και θα την πάμε καλά και ακόμα καλύτερα. Γιατί την έχουμε ανάγκη. Όλοι οι Σιδερίτες. Και του χωριού και τις αποδημίας. Πολλά από τα χαρακτηριστικά που έκαναν αναγκαία την ίδρυση και την λειτουργία της κοντά έξη δεκαετίες τώρα, διατηρούνται ζωντανά και επίκαιρα. Ορισμένα τέτοια χαρακτηριστικά που είχαν ατονήσει για κάποιες δεκαετίες, επανέρχονται και με νέο περιεχόμενο. Όλα αυτά τα συζητάμε και στη Γενική μας Συνέλευση και στη

συνεδρίαση του νεοεκλεγμένου Δ.Σ.

Τη δεκαετία του '50 και του '60, που ερχόντανε μαζικά οι Σιδερίτες στην Αθήνα, έβρισκαν αποκούμπι στην Αδελφότητα, δηλαδή στην οργανωμένη Σιδερίτικη παροικία. Η αλληλεγγύη ήταν αναμφισβήτητη. Η προσφορά στον χωριανό, ανάγκη. Να βρεθούν οι χωριανοί, να μιλήσουν για τα καθημερινά, για τα νέα από το χωριό, να τραγουδήσουν μαζί και να χορέψουν, σχεδόν υποχρέωση. Οι μνήμες ζωντανές από τη ζωή στο χωριό, οι ελλείψεις ορατές και για το λόγο αυτόν, οι μεροκαματιήρδες, η φτωχολογιά της Αθήνας, μάζευε ότι ήταν δυνατόν για να καλυτερεύσει η ζωή στο χωριό. Και το πιάδι, και οι δρόμοι, και οι πύργοι, και η καθαριότητα, όλα. Γίνονταν εκδρομές το Πάσχα, να μην λησμονηθεί η παράδοση, να γίνεται αντάμωμα όλων

των ΣΙΔΕΡΙΤΩΝ απ' όλο τον κόσμο στο γλέντι.

Ακολούθησαν χρόνια που η Αδελφότητα λειπορούσε, που συγκεντρώνονταν χωριανοί, που είχαμε συνελεύσεις και με 150 χωριανούς. Σιγά-σιγά, παράλληλα, δούλευε η απαξίωση της συλλογικής δράσης, ο ατομικισμός, ο κοσμοπολιτισμός, η διάχυση της μαζικής κουλτούρας στις νεότερες γενιές και η αλλοίωση των παραδόσεων. Χτύπησε την πόρτα μας και συστηματικά επιβλήθηκε το «ελληνάδικο», ο χορός non stop, τα δημοτικά τραγούδια που σβήνουν την τέρραστια γκάμα των χιλιάδων (κυριολεκτικά χιλιάδων) τραγουδιών και χορών μας και την αντικατάστασή τους από 2-3 συρτούς στα δυο και στα τρία.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ.3

Σας ενημερώνουμε ότι την εφημερίδα μας μπορείτε πλέον να τη διαβάζετε και σε ηλεκτρονική μορφή στη διεύθυνση: www.siderigr.com. Επίσης έχετε τη δυνατότητα να στέλνετε e-mail στη διεύθυνση info@siderigr.com

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ- ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΩΝ ΜΑΣ

ΓΕΝΗΣΕΙΣ

- Στις 17 Ιανουαρίου 2014 σε κλινική των Αθηνών γεννήθηκε το δεύτερο παιδί του **Γιάννη** και της **Γιώτας Κιουβρέκη**, εγγονός του **Σταύρου Κιουβρέκη** και της **Θανασούλας Τσιουλή-Κιουβρέκη**. Τους ευχόμεστε να τους ζήσει!

- Στα τέλη του Φλεβάρη 2014 ο **Σταύρος** και η **Ελένη Κατσαρού**, παιδιά του Βασίλη και της Γιώτας Σπυροπούλου, σε κλινική των Αθηνών απόκτησαν το πρώτο τους παιδί, ένα χαριτωμένο αγοράκι. Στους ευτυχείς γονείς, γιαγιάς και παππούδες ευχόμεστε να ζήσει ο νεογέννητος και σ' άλλα να χαρούνε.

ΘΑΝΑΤΟΙ

-Αιφνιδιαστικά κι αναπάντεχα στις 5 του Γενάρη 2014 τη νύχτα ο **Πρόδρομος Στραβέλης**, ένας λεβεντάνθρωπος Σιδερίτης, άφησε την τελευταία του πνοή στα 71 του χρόνια, μέσα στο σπίτι του στη Σίδηρη στα χέρια της λατρευτής του συζύγου, της Τούλας.

Η κηδεία του έγινε την επομένη, ανήμερα της εορτής των Θεοφανείων, παρουσία όλων των χωριανών και πλήθους κόσμου από τα γύρω χωριά, στα οποία έχαιρε εκτίμησης και αγάπης.

Τον νεκρό αποχαιρέτισαν με τη σειρά ο Κώστας Σπυρόπουλος κι ο μεγαλύτερος αδελφός του, ο Τάκης, ο οποίος τερμάτισε τον αποχαιρετισμό του με τούτα τα λόγια:

«...Το ενδιαφέρον και η δημιουργικότητά σου όμως Πρόδρομε δεν περιορίστηκε μόνο στ στενό οικογενειακό πλαίσιο. Από νωρίς έλαβες ενεργό μέρος στα κοινά του χωριού μας, στα οποία τόσο ως Κοινοτικός

Σύμβουλος όσο και ως Πάρεδρος, πρόσφερες τον καλύτερό σου εαυτό για κάμποσα χρόνια, για τη βελτίωση κάποιων κοινοτικών πραγμάτων.

Γ' αυτό η πορεία σου στη ζωή Πρόδρομε, ως οικογενειάρχης, σύζυγος και πατέρας αλλά και Σιδερίτης κι άνθρωπος, υπήρξε γόνιμη, παραγωγική και πλημμυρισμένη από αλληλεγγύη και συμπράσταση στον αδύναμο συνάνθρωπό μας. Ως τέτοιος θα περάσεις στην ιστορία του χωριού μας και δεν θα ξεχασθείς ποτέ!

Εγώ ως μεγαλύτερος αδελφός σου αισθάνθηκα πολλές φορές περήφανος, γιατί σ' είχα αδελφό μου. Ας είναι ανάλαφρο το χώμα που σε λίγο θα σε σκεπάσει και η μνήμη σου αιώνια».

-Στα μέσα του Φλεβάρη 2014 η **Εφρανθία Χατζηγιωρτίδου**, μητέρα της Παναγιώτας και πεθερά του Βασίλη Σπυροπούλου, τερμάτισε, πλήρης ημερών, τον κύκλο της ζωής της, στην Αθήνα, όπου διέμενε τον τελευταίο καιρό καθηλωμένη στου πόνου το κρεβάτι. Η σορός της μεταφέρθηκε από τα παιδιά και εγγόνια της στο χωριό της Μικρόπολη Δράμας, όπου και κηδεύτηκε την επομένη.

- Την πρώτη του Μάρτη 2014, όλως αιφνίδια στα 52 του χρόνια έφυγε από τη ζωή ο Δημήτριος Τσάγκαρης, σύζυγος της Ουρανίας (Ράνιας) κόρης του Νικηφόρου και της Ροζαλίας Βρύση, το γένος Αηδόνη και Φωτεινής Τσούλη, στα Βριλησσια Αττικής, όπου διέμενε και δραστηριοποιόταν ως φαρμακοποιός. Η κηδεία του έγινε εκεί την επομένη.

Προς τους συζύγους, παιδιά και λοιπούς συγγενείς των αλησμόνητων νεκρών μας «Η ΣΙΔΕΡΗ ΜΑΣ» εκφράζει τα ειλικρινή και θερμά της συλλυπητήρια.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΜΑΣ

-Ο **Στάθης Σκλαβενίτης**, γιος της Γιώτας και του Γεράσιμου, κι εγγονός του Τάκη και της Ειρήνης Μακρή έλαβε στα μέσα του Φλεβάρη 2014 το πτυχίο του από το τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών με βαθμό «Λίαν καλώς».

- Η **Αργυρώ-Νεκταρία Ταουκτσή**, κόρη της Αμαλίας και του Χρήστου, τον περασμένο Φλε-

βάρη 2014 περάτωσε τις σπουδές της και πήρε το πτυχίο της από το Τμήμα Φαρμακευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών με βαθμό «Λίαν καλώς».

Και στους δυο νέους πτυχιούχους μας εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια και τους ευχόμεστε καλή σταδιοδρομία, στους δε ευτυχείς γονείς, παππού και γιαγιά να τους χαρούνε όπως επιθυμούν.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Αυτό το τρίμηνο πήραμε προσφορές για τη «ΣΙΔΕΡΗ ΜΑΣ» από τους πιο κάτω, τους οποίους ευχαριστούμε θερμά:
Γιώργο Ασπιώτη, Γεώργιο Σπυρίδη, Τα-

τιάνα Σπυρίδη, Θεόδωρο Βαξοβάνο, Σπύρο Παπασταύρου.

Σύνολο προσφορών 80 ευρώ.

ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ EUROBANK
0026-0062-19-0102348262

IBAN-GR7502600620000190102348262

Η ΣΙΔΕΡΗ ΜΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ
ΤΩΝ ΣΙΔΕΡΙΤΩΝ
ΙΛΛΥΡΙΑΣ 6-10, 113 63 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210 88.31.766
info@siderigr.com

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ 6 ΕΥΡΩ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ 50ΜΔ - 30\$

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Το Διοικητικό Συμβούλιο
της Αδελφότητας

ΥΠΕΥΘΥΝΗ
ΑΘΑΝΑΣΙΑ
ΤΣΙΟΥΛΗ-ΚΙΟΥΒΡΕΚΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ
ΤΑΚΗΣ ΣΤΡΑΒΕΛΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "Πέτρα"
Οικονόμου 32, 106 83 Αθήνα
Τηλ.: 210 82.33.830
ekdoseispetra@hotmail.com

Graph Tech Κωνσταντίνος Κολιούσης

Ανδριτσάινης 17, 11142 Λαμπρινή
Τηλ.: 210-2582619, 6942 268668
Σχεδιασμός - Εκτύπωση Εντύπων
Επεξεργασία video - 3d animation
Σχεδιασμός ιστοσελίδων - φωτογραφία - Δίκτυα
websites: www.graphtech.gr
e-mail: info@graphtech.gr

ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΘ. ΜΑΚΡΗ Χειρουργός Οδοντίατρος

Χρ. Σμύρνης 117-119
183 45 Μοσχάτο

Τηλ.: 210 4836204
Κιν.: 6945 461476

ΟΠΤΙΚΑ ΦΑΚΟΙ ΕΠΑΦΗΣ ΦΥΣΤΙΚΛΗ

Κατάστημα 1ο
Φανερωμένης 5
Τηλ.: 210 6540255
Κατάστημα 2ο
Μεσογείων 232
4η Στάση Χολαργού
Τηλ.: 210 6515651

ΥΠΕΡΤΑΣΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΚΟ
ΙΑΤΡΕΙΟ
ΦΩΤΗΣ ΑΘ. ΜΑΚΡΗΣ
ΙΑΤΡΟΣ ΝΕΦΡΟΛΟΓΟΣ
ΔΕΧΕΤΑΙ ΜΕ ΡΑΝΤΕΒΟΥ
ΔΕΥΤ., ΤΡΙΤΗ, ΠΕΜΠΤΗ
ΑΠΟΓ.: 6.30 - 9.00
ΧΡΥΣ. ΣΜΥΡΝΗΣ 117-119
183 45 ΜΟΣΧΑΤΟ
ΤΗΛ.: 210 4821031
ΚΙΝ.: 6946 284878

ΝΙΚΟΣ Λ. ΚΩΤΣΗΣ
ΜΑΡΜΑΡΑ-ΓΡΑΝΙΤΕΣ
ΜΝΗΜΕΙΑ - ΤΖΑΚΙΑ
ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ - ΠΕΤΡΕΣ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
2ο χλμ. Ν. Σελεύκεια
Σαγιάδα
Τηλ.: 26650 28724
Κιν.: 6932 928259

ΕΘΝΙΚΗ Η ΠΡΩΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΤΣΑΤΣΑ
Ασφαλιστικός Πράκτωρ

ΑΕΕΓΑ "Η ΕΘΝΙΚΗ" - ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

ΔΕΡΒΕΝΑΚΙΩΝ 77, ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
ΤΗΛ.: 210 6019020, ΤΗΛ. FAX: 210 6007649, ΚΙΝ.: 6977 212982

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Η ΠΙΤΑ ΜΑΣ

Για το καλωσόρισμα της φετινής χρονιάς μαζευτήκαμε, όσοι μπορούσαμε, στην αίθουσα μας στο χωριό στις 16 Φλεβάρη 2014. Ο σχεδόν χωριανός μας πια παπα-Χρήστος, αφού έχει ήδη 37 χρόνια κοντά μας, ευλόγησε την κοφτόπιτα που ξανάφτιαξε η **Ειρήνη Μακρή** και τις δύο βασιλόπιτες που μας πρόσφεραν ξανά ο **Θέμης Λιανός** και ο **Βασίλης Κώτσος**.

Μας μίλησε και μας ευχήθηκε συγκινημένος, γιατί νομίζει ότι θα είναι η τελευταία φορά και ότι θα μας φύγει αλλά κανείς δεν το πιστεύει και κανείς δεν θέλει να το σκέφτεται.

Τυχερές φέτος οι γιαγιάδες, γιατί υπάρχουν και εγγονές, **Μαργαρίτα Πάντου** και η **Μαργιόλω Λάγκαρη** που κέρδισαν τις δύο δωροεπιταγές για αγορές σε σούπερ μάρκετ της Ηγουμενίτσας και των Φιλιατών. Πάλι τσουγκρίσαμε τα ποτήρια μας και γεμίσαμε τα πιάτα με τις πίτες, τις βασιλόπιτες και τα γλυκίσματα από τις χωριανές μας και στείλαμε και στα σπίτια γι' αυτούς που ήθελαν, αλλά δεν μπορούσαν να παρευρεθούν. Με χαρά πήραν όλοι το νέο ημερολόγιο με τα παραδοσιακά μας παιχνίδια, που εκδόθηκε φέτος από την Αδελφότητά μας με ευθύνη της **Βασιλικής Παπασταύρου** και στο τέλος μας έλειψε κιόλας. Η αίθουσα μας δεν γέμισε φέτος, αλλά μας ενθαρρύνει το ότι είδαμε μερικά από τα νέα παιδιά του χωριού να παρευρίσκονται, αφήνοντας τον Κυριακάτικο ύπνο τους.

Κάθε χρόνο με την καρδιά και την ψυχή μας ευχόμεστε καλή χρονιά, υγεία και νόμαστε όλοι μαζί και του χρόνου. Φέτος όμως, νιώσαμε κάπως αποσυντονισμένοι που δεν είχαμε την **Τούλα** μας στο κυλικείο και που βλέπαμε την οριστικά πλέον άδεια καρτέλα του άντρα της του **Πρόδρομου Στραβέλη**, που είχε χαθεί πρόσφατα. Η συνήθεια βλέπτε των χωριανών μας να κάθονται σχεδόν στην ίδια θέση κάθε φορά μας δείχνει αμέσως ποιος λείπει. Ας ελπίσουμε του χρόνου νόμαστε και περισσότεροι και να μην μετρήσουμε καμιά άδεια καρτέλα.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

Από την μεριά του Συλλόγου και τους χωριανούς μας, στέλνουμε στο νέο συμβούλιο της Αδελφότητάς μας τις καλύτερες ευχές μας. Καλή επιτυχία στο έργο σας καλή δύναμη και αισιοδοξία. Είμαστε συμπαραστάτες σας γιατί καταλαβαίνουμε τις δυσκολίες, προσωπικές και οικονομικές, που αντιμετωπίζετε για να κρατήσετε την Αδελφότητα ή να εκδώσετε το ημερολόγιο και την εφημερίδα μας. Έπειτα από τόσα χρόνια όμως η εφημερίδα πρώτα και το ημερολόγιο μετά είναι μια μορφή επικοινωνίας μας, είναι η δήλωσή ότι είμαστε εδώ. Είναι η απόδειξη ότι αντέχουμε στις συνθήκες που δημιουργήθηκαν άλλες αναμενόμενες και άλλες επιβαλλόμενες. Οι Αδελφότητες δεν παρακμάζουν απλώς διαφοροποιούνται. Ήδη ζει εκτός χωριού η τρίτη και τέταρτη γενιά χωριανών, που δεν έχει τα κοινά βιώματα της πρώτης γενιάς που ξενιτεύτηκε και δημιούργησε τις Αδελφότητες. Λογικό είναι να υπήρχε τότε έντονη νοσταλγία και ανάγκη να καλυφθεί η επικοινωνία που δεν ευνοούσαν τα τότε μέσα. Αναμενόμενο είναι να είμαστε λιγότεροι στα ανταμύματα, αφού οι οικογένειές μας μολοιάστηκαν και με άλλους τόπους καταγωγής. Ξέρουμε όμως ότι όταν έρχεται ο ταχυδρόμος χωρίς την εφημερίδα αναρωτιούνται οι χωριανοί γιατί άργησε. Όταν έρχεται ο νεος χρόνος ρωτάνε πότε θα κόψουμε την πίτα. Το Πάσχα πότε θα καθαρίσουμε τους δρόμους, αν θάρθει κανείς από την Αδελφότητα. Το καλοκαίρι τι εκδηλώσεις θα κάνουμε, πότε το πανηγύρι, πότε η εκδρομή. Το Φθινόπωρο μας ρωτάνε τι θάχει το ημερολόγιο του χρόνου. Για όλα αυτά αυτό που χρειάζεται είναι να έχουμε τη στοιχειώδη οικονομική ενίσχυση από τον καθένα που ενδιαφέρεται. Γιατί η ευαισθησία η αγάπη για τον τόπο μας και η διάθεση να προσφέρουμε είναι το μόνο που ποτέ δεν μας λείπει. Μην παραλείπουμε λοιπόν την συνδρομή κυρίως στην Αδελφότητα που επωμίζεται το έργο έκδοσης της εφημερίδας, επειδή κινδυνεύει να μας λείψει στο μέλλον.

Ανάμεσα στις καθιερωμένες ετήσιες γιορτές με τις οποίες διανθίζονταν η δύσκολη πλην όμορφη χωριάτικη ζωή μας εκείνα τα παλιά χρόνια εδώ στη Σίδηρη εξέχουσα θέση κατείχε ο γιορτασμός της Πρωτομαγιάς.

Ήταν ο γιορτασμός της φύσης και των λουλουδιών, αλλά και γιορτή της εργατιάς και των ξενοδουλετών και γιορτάζονταν έξω στα χωράφια, στις «Μπρίνιες» και κυρίως στη θέση «Μποστανία» συλλογικά απ' όλο το χωριό, με μπροστάρηδες τους νέους και τις νέες.

Μια τέτοια Πρωτομαγιά, τέλη της δεκαετίας του '40, οι Σιδερίτες τη γιορτάσαμε συλλογικά οι αδελφωμένοι στα «Μποστανία» μια εξαιρετική τοποθεσία, την οποία είχαν μετατρέψει σε μεγάλο μποστανί της Σίδηρης με την καθημερινή δουλειά τους τρεις ακούραστοι δουλευτάδες, οι αείμνηστοι Τσιάτσος του Γιωρ' Σωτήρη, Σωτήρης Πασχάλης και Νικόλα -Γιωρ' Γιώτης με τη Νικόλαινα του δίπλα του, ο καθένας στη «Ντρίνια» του, συναγωνιζόμενοι μεταξύ τους στην παραγωγή.

Εμείς τα Γυμνασιόπαιδα του Οικοτροφείου Παραμυθιάς ευτυχίσαμε εκείνητη χρονιά, του '49 ή '50, να παραμείνουμε στο χωριό, λόγω της όψιμης Πασχαλιάς, κι έτσι πήραμε ενεργό μέρος σ' αυτόν τον ανεπανάληπτο Πρωτομαγιάτικο γιορτασμό.

Από μέρες γίνονταν οι προετοιμασίες κι οι συνεννοήσεις, κι όταν έφεξε η μέρα κι ο ζωογόνος ήλιος φώτισε και θέρμανε τη λουλουδιασμένη φύση, κατά μικρές ομά-

Μια Σιδερίτικη Πρωτομαγιά

δες κατηφορίσαμε το μονοπάτι για να βρεθούμε στα «Μποστανία», τα οποία μετατράπηκαν εκείνη την ημέρα σ' ένα είδος μελισσολόι ανθρώπινο.

Σιγά - σιγά σκορπισθήκαμε κατά συγγενικές και οικογενειακές παρέες κάτω απ' τους ίσκιους των δέντρων κι απλώσαμε σε πρόχειρα στρωσίδια και σ' αυτά που η φύση είχε στρώσει σ' όλη τη γη τα λιτά φαγώσιμά μας, αυγά απ' τις κότες μας, τυρί απ' τα γίδια μας, ελιές και σκορδοκρέμμυδα απ' τους κήπους μας, αλλά και πατατοκεφτέδες, μπριάμια και νόστιμες πίτες όλων των λογιών, στην Παρασκευή των οποίων διακρίνονταν οι Σιδερίτισσες νοικοκυρές. Όλα αυτά συνοδεύονταν με τα γυαλιά και νταμπζάνες με το ούζο και το κρασί, τον τραγουδόσπορο.

Κι ενώ οι μεγάλοι, με πρώτες τις γυναίκες, ετοιμάζαν τους μεζέδες με το φαγοπότι, εμείς οι νέοι με πρώτα τα κορίτσια αρχίσαμε τραγουδώντας το μάσιμο των λουλουδιών και το στάφνισμα των στεφανιών, τα οποία προορίζονταν να κρεμαστούν σε περίοπτη θέση στην αυλόπορτα του κάθε σπιτιού. Σ' αυτή τη διαδικασία την τόσο όμορφη, αγόρια και κορίτσια, σκορπισμένα μέσα στις φυλλωσιές, είχαμε την ευκαιρία ν' ανταλλάξουμε κουβέντες και ματιές, καθώς κι απονήρευτα μικροαγγίγματα μεταξύ μας και να ανταγωνισθούμε στο φτιάξιμο του πιο

καλού Πρωτομαγιάτικου στεφανιού.

Το μεσημεράκι μας βρήκε όλους καθισμένους, καθέναν στην παρέα του, ν' απολαμβάνουμε τη Μαγιάτικη φύση, τρώγοντας και πίνοντας, αλλά και σιγουτραγουδώντας ανεπαπάληπτους Ηπειρώτικους σκοπούς, όπως «Αντε Πάρω στο πηγάδι...», «Νερατζούλα φουντωμένη...», «Κάτω στα δασιά τα πλατάνια...» κ.λπ. Κι όταν με τον τραγουδόσπορο, το ούζο και το φαγοπότι ανέβηκε το κέφι, από τους μερακλήδες και τις μερακλούδες στήθηκε χορός σ' ένα ανθόσπαρτο σιάδι, όπου τραγουδώντας με το στόμα, όπως γίνονταν στους γάμους, με τους τραγουδιστάδες και τις τραγουδίστριες να εναλλάσσονται στο τραγούδι ομαδικά, ανταγωνιζόμενοι στην καλλιφωνία, που έκαμε ν' αντιλαλήσουν τα πλάγνια του «Σκεμπι-Γιώρη» και τα «Κλαδιά της Παναγίας», καθώς και της «Ντούκας» που στέκονταν απ' απέναντι αγέρωχη και μας καμάρωνε.

Το γλέντι μας εκείνο με χορό συνεχίστηκε ασταμάτητα ως αργά το απόγευμα και σ' αυτό συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό, γιατί το τραγούδι μας με το στόμα συνοδεύονταν ρυθμικά από ένα ντέφι αυτοσχέδιο. Το ντέφι αυτό το είχε φτιάξει ο αλησμόνητος χιουμορίστας μας ο Μπάμπης από ένα μεταλλικό κιβώτιο για σφαίρες, που το είχαν εγκαταλείψει στη Μάλια οι Ιταλοί

κατά τη μάχη που έγινε εκεί το Νοέμβριο του '40, κι όποτε κάποια σύναξη μας, σαν αυτή, εξελισσόταν σε γλέντι και χρειάζονταν βιολιά, το 'βγαζε από το σακούλι κι αντικαθιστούσε μ' αυτό τα βιολιά. Αξέχαστε Μπάμπη!...

Κατά το δειλινό, χορτασμένοι από το φαγοπότι κι ανανεωμένοι ψυχολογικά από το τραγούδι και τον χορό μέσα στην ανθοστόλιστη μαγιάτικη φύση, ανηφορίσαμε όλοι αντάμα για το χωριό κρατώντας τα στεφάνια μας με προπορευόμενους εμάς τους νέους. Το ηλιοβασίλεμα μας βρήκε στα σπία μας και τα στεφάνια να κρέονται καμαρωτά στις αυλόπορτες, δίνοντας έτσι μια γιορταστική όψη σ' όλους τους δρόμους του χωριού και σε μας μια ξεχωριστή ικανοποίηση για την όμορφη αυτή πρωτομαγιάτικη γιορτή που ζήσαμε συλλογικά όλοι οι Σιδερίτες εκείνη τη μέρα.

Έτσι απλά κι απέρριπτα γλεντούσαμε και χαϊρόμαστε εδώ στη Σίδηρη μας εκείνα τα όμορφα χρόνια τις μικροχαρές της χωριάτικης ζωής, οι οποίες όμως ήταν πολύ σημαντικές κι αξιόλογες κι έκαμαν τον τραγουδιστή του βουνού και της στάνης τον μεγάλο μας ποιητή Κώστα Κρυστάλλη ν' αναφωνήσει το περίφημο εκείνο δίστιχό του:

«Καλότυχοί μου χωριανοί,
ζηλεύω τη ζωή σας
την απλοϊκή σας τη ζωή
που 'χει περισσότερες χάρες...».

Τάκης Στραβέλης

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΙΣΩΣ Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΛΠΙΔΑ

Τα τελευταία χρόνια το πρόβλημα της διατροφής των ανθρώπων στη Γη χειροτέρευσε. Η διαφορά του βιοτικού επιπέδου των ανθρώπων στα βιομηχανικά κράτη και των ανθρώπων του τρίτου κόσμου παρουσιάζει μεγάλη ανισότητα.

Στην Αφρική, στη Λατινική Αμερική και όχι μόνο, ο κόσμος πεινάει πραγματικά. Η αιτία δεν είναι, όπως πολλοί νομίζουν, μόνο ο υπερπληθυσμός και οι κλιματολογικές αλλαγές, αλλά είναι πολύ περισσότερο πρόβλημα τρόπου κατανομής και διαχείρισης των αγαθών.

Η λεγόμενη «Γεωργική» ή «Πράσινη επανάσταση» που έγινε με σκοπό την αύξηση της παραγωγής για την καταπολέμηση της πείνας, είχε αμφιλεγόμενα αποτελέσματα.

Για την πρόοδο και την οικονομική ενίσχυση των ολίγων θυσιάστηκαν οικοσυστήματα γονιμότητας του εδάφους και φυσικό περιβάλλον.

Οι άνθρωποι του δυτικού κόσμου, που το βιοτικό τους επίπεδο ανέβηκε πολύ ψηλά, ασκούν κριτική για την ποιότητα των παραγομένων προϊόντων. Κριτική όσον αφορά τη μέθοδο και τα μέσα που χρησιμοποιεί ο γεωργός, για τα υπολείμματα από τα φυτοφάρμακα και νιτρικά στις τροφές, για το μολυσμένο και κλωνισμένο φυσικό περιβάλλον.

Όλο και περισσότερο άνθρωποι ψάχνουν για τροφές ποιότητας, για φυσικό νερό και αέρα και υγιεινά για περιβάλλον όπου επικρατεί κάποια αρμονία και ισορροπία ανάμεσα σε ζώα, φυτά και άνθρωπο. Η ανίχνευση εντομοκτόνων στο γάλα, διάφορες λοιμώξεις του πεπτικού από ραντισμένα φρούτα και λαχανικά, αλλά και τα οιστρογόνα και οι ορμόνες, τον τελευταίο καιρό είναι η αιτία για μεγαλύτερη ανησυχία του κοινού και για έλλειψη εμπιστοσύνης απέναντι στον γεωργό που το παράγει, στην ενδιάμεση επιχείρηση που το συσκευάζει και τελικά απέναντι στην Πολιτεία για ανεπαρκή έλεγχο.

Η απάντηση στα παραπάνω έρχεται να δώσει η βιολογική γεωργία με τις βιολογικές καλλιέργειες. Τι είναι όμως η βιολογική καλλιέργεια;

Η πιο απλή απάντηση στο ερώτημα θα μπορούσε να είναι: η συνεργασία με τη φύση και τους μικροοργανισμούς του εδάφους. Δηλαδή είναι η καλλιέργεια που εφαρμόζαν οι παππούδες και οι πατεράδες μας και που τώρα έχει παραγκωνισθεί σχεδόν ολοκληρωτικά.

Η φυσική αυτή μέθοδο καλλιέργειας δείχνει τον σεβασμό προς των φυσικό κόσμο, προστατεύει το περιβάλλον, παράγει υγιεινά και νόστιμα προϊόντα, αξιοποιεί τις σύγχρονες κατακτήσεις της επιστήμης, της εμπειρίας και της ντόπιας παράδοσης. Η βιολογική γεωργία που εφαρμόζεται από πολλούς γεωργούς στα ευρωπαϊκά κράτη, βρίσκειται πλέον τον σωστό δρόμο για παραγωγή προϊόντων με μεγάλη θρεπτική αξία.

Σε μια μεγάλη μελέτη που διήρκεσε 4 χρόνια και συμμετείχαν 33 πανεπιστημιακά ιδρύματα της Ευρώπης διαπιστώθηκε ότι: τα βιολογικά καλλιεργούμενα τρόφιμα έχουν 63% υψηλότερη περιεκτικότητα σε ασβέστιο, 73% σε σίδηρο και 118% σε μα-

γνήσιο, ενώ έχουν 29% χαμηλότερη περιεκτικότητα σε υδράργυρο από τα συμβατικά καλλιεργούμενα φρούτα και λαχανικά. Σύμφωνα με μια άλλη μελέτη του Organic Center τα επίπεδα αντιοξειδωτικών ουσιών στα βιολογικά τρόφιμα είναι περίπου 30% υψηλότερα από τα μη βιολογικά.

Είναι γνωστό ότι μερικά παρασιτοκτόνα διαταράσσουν τη λειτουργία του ενδοκρινικού συστήματός μας (που ρυθμίζει τις ορμόνες), ενώ άλλα συνδέονται με καρκίνο του μαστού και του ουροποιητικού συστήματος.

Απαραίτητη προϋπόθεση για βιολογική καλλιέργεια είναι η αποχή από κάθε φυτοφάρμακο για την καταπολέμηση των βλαβερών εντόμων και μυκήτων, τα χημικά λιπάσματα, τα ζιζανιοκτόνα, οι ορμόνες και οι γενετικά μεταλλαγμένοι σπόροι. Η βιολογική γεωργία δεν είναι επιστροφή στη «Λίθινη εποχή», όπως μερικοί νομίζουν. Η σημερινή επιστήμη και η πρόοδος στον κλάδο της βιολογίας και της οικολογίας, αναγνώρισε την αξία της οργανικής ουσίας και τη συμβολή των μικροοργανισμών στην παραγωγικότητα του εδάφους.

Βασικός ανασταλτικός παράγων στις βιολογικές καλλιέργειες σήμερα είναι οι αυξημένες τιμές των προϊόντων που οφείλεται στον τρόπο παραγωγής τους.

Οι μικρές καλλιέργειες και ο μικρός πληθυσμός εκτρεφόμενων ζώων, η μικρή απόδοση της σοδειάς και η εκτεταμένη εργασία που απαιτείται ανεβάζει το κόστος παραγωγής.

Όταν η βιολογική καλλιέργεια πάψει να αντιμετωπίζεται με σκεπτικισμό, αλλά σαν ο μόνος τρόπος παραγωγής για όλα τα τρόφιμα τότε τα βιολογικά τρόφιμα δεν θα είναι πιο ακριβά. Οι γεωργικές οικογένειες έχουν ήδη καταλάβει ότι η εντατική παραγωγή με τη σύγχρονη τεχνολογία και τα μέσα που χρησιμοποιεί μόνο ζημιά, κούραση και άγχος φέρνει. Αυτοί που κερδίζουν είναι οι βιομηχανίες λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, οι έμποροι και οι τράπεζες.

Ο γεωργός πρέπει να φροντίζει για την ισορροπία του φυσικού περιβάλλοντος με όσο το δυνατόν λιγότερες αλλαγές, απόβλητα και υπολείμματα. Η διατήρηση και ο πολλαπλασιασμός των μικροοργανισμών του εδάφους πρέπει να είναι ο κύριος στόχος του γεωργού που καλλιεργεί βιολογικά. Το οικοσύστημα έχει κάποια ανεκτά όρια αντοχής, τα οποία ο γεωργός πρέπει να γνωρίζει και να μην τα ξεπερνά.

Δεν είναι πια μυστικό και ούτε μπορεί κανείς να το αρνηθεί ότι το φυσικό περιβάλλον έχει γεμίσει κινδύνους και οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν παραδώσει τα όπλα και περιμένουν την τελική ήττα. Μπροστά στα μολυσμένα υπόγεια και επιγεια νερά, στην όξινη βροχή, τις τροφές με τα τοξικά υπολείμματα και ένα σωρό άλλα αμφίβολα αγαθά, ο σημερινός άνθρωπος έχει μείνει απλώς θεατής, αδύναμος να αναλάβει κάτι για ν' αμυνθεί.

Όμως, αν και είναι δώδεκα παρά πέντε, δεν είναι αργά γι' αυτούς που αγαπούν τη ζωή και σέβονται το φυσικό περιβάλλον.

ΑΝΑΓΚΗ ΝΑ ΠΟΡΕΥΤΟΥΜΕ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΑΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛ. 1

Οι ιδιομορφίες, οι τοπικές παραλλαγές όσα τελοσπάντων μας κάνουν Σιδερίτες, πάνε για ισοπέδωση, για εξαφανισμό.

Σ' αυτό αντιστέκονται οι Αδελφότητες, όσο μπορούν ακόμη μεμονωμένα. Είναι ευτύχημα ότι αρχίζει να το προτάσσει και η Πανεπιστημιακή, ώστε να γίνει συντονισμένα. Γιατί ο ενωμένος αγώνας με καθαρό στόχο είναι αποτελεσματικότερος.

Θα σκεφτεί κανείς: Όσα χάλασαν σε 20-30 χρόνια από λίγο-λίγο, πόσο θα χρειαστεί να ξαναφτιάξουν; Η απάντηση είναι απλή: Πολλά! Αλλά είναι ανάγκη.

Η δική μας Αδελφότητα έχει κάποια πλεονεκτήματα. Έχει Διοικητικό Συμβούλιο μονιασμένο, έχουμε πολλούς χωριανούς που μπορεί αυτή τη στιγμή να μην είναι στο προσκήνιο, να μην βοηθάνε, αλλά έχουν αποδείξει ότι μπορούν και θέλουν να προσφέρουν. Έχουμε την εφημερίδα μας, που την διαβάζουν και την περιμένουν όλοι. Έχουμε τώρα πια και την ιστοσελίδα μας που έφτιαξαν με μεράκι η Βασιλική Παπασταύρου και ο Γιώργος Κολιούσης (www.siderigr.com). Έχουμε την σταθερή και μόνιμη επαφή μας με άλλες Αδελφότητες μέσα από τις διαδικασίες της Πανεπιστημιακής και μαθαίνουμε τρόπους, μεθόδους, πως οι άλλοι αντιμετωπίζουν τα ίδια με μας προβλήματα.

Και η βασική μέθοδος είναι μία: Τη συζητήσαμε στο Συμβούλιο και ανοίγουμε την κουβέντα μέσα από τις σελίδες της εφημερίδας μας. Θεωρούμε πρώτα από όλα ότι η εφημερίδα θα πρέπει όχι μόνο να συνεχίσει να εδίδεται, αλλά να πλουτίσει το περιεχόμενό της και να συμμετέχουν στην ύλη όσο γίνεται περισσότεροι χωριανοί και φίλοι της Σίδηρης. Κάνουμε μια πρώτη αρχή με το γεωπόνό μας τον Γιώργο Τάσσο. Τα μηνύματα που φθάνουν οδηγούν ότι η στήλη πρέπει να καθιερωθεί. Έχουμε κι άλλους γεωπόνους. Τι κάνουν; Έχουν φουντώσει οι παραγγελίες να μονιμοποιηθεί στήλη με τις συνταγές παραδοσιακών φαγητών. Απαιτήσεις για περισσότερα νέα για το χωριό και τους χωριανούς. Αυτά όμως θέλουν τη δική μας ολουνών τη συμβολή. Στείλτε φωτογραφίες, γράψτε αναμνήσεις και ειδήσεις του σογιού σας, ενοχλήστε το ΔΣ, ζητήστε ό, τι θέλετε και θα κάνουμε ό, τι είναι δυνατόν. Να ανεβάσουμε τα επίπεδα επικοινωνίας μας. Το ΔΣ θα προγραμματίσει Κυριακάτικες συναντήσεις. Όσο κι αν τα καταφέρουν τελικά να έλθουν. Από τον Οκτώβρη στο πρόγραμμα θα μπουν επισκέψεις στα σπία, ώστε μέχρι το Φλεβάρη να πάμε σε όλους. Δώστε μας τη δυνατότητα να επικοινωνούμε πιο σύγχρονα μαζί σας. Με sms και με email. Δώστε τα κινητά σας και τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις σας. Τέλος, το ξέρουμε ότι είναι καιροί δύσκολοι. Η φτώχεια είναι απλωμένη. Η αδελφότητα έχει πενιχρά οικονομικά. Χρειαζόμαστε περίπου 2000€ το χρόνο για να λειτουργήσουμε (κυρίως την εφημερίδα). Από 5, 10, 20€ ο καθένας μπορεί να τα δώσει. Ας κάνουμε μια προσπάθεια. Να τα βάλουμε στο λογαριασμό της τράπεζας που είναι στη 2η σελίδα. Να τα δώσουμε σε ένα μέλος του ΔΣ. Είμαστε βέβαιοι ότι θα τα καταφέρουμε.

(Πέμπτη συνέχεια. Συνέχεια του κεφαλαίου II. Η εγκατάσταση του χωριού Συνέχεια του μέρους 3. Νέοι αγώνες)

.....
 Ας ιδούμε τώρα, μετά την έξυπνη ενέργεια του Νικόλα Παπά για την παρμάρα, τι έγινε για την υπόθεση του χωριού. Έτυχε λοιπόν μια μέρα στο Φιλιάτι ο Πάνος Χορροβίτης και του έδωσε ένα σημείωμα ο λοχίας, ο αποσπασματάρχης που είχε έλθει στο χωριό. Το σημείωμα ήταν από το Φρούραρχο και έγραφε να μεταβεί μια Επιτροπή από το χωριό στις Πασσιάτες του Καλυβακιού, για να συζητήσουν με τους Καλυβακιώτες για το θέμα του βουνού, παρόντος και του Φρουράρχου. Ορίστηκε Επιτροπή από Δ. Βαξεβάνη, Κ. Κολιούση, Ιωάννη Φίλιο (Αλεξίου), Γ. Φίλιο και Ιωάν. Τσέτσο, με αναπληρωματικά μέλη.

Παρουσιάστηκαν λοιπόν οι ως άνω εις το σπίτι του Μάλκο Μπραήμη εις Πασσιάτες, όταν είχε φθάσει κι ο Φρούραρχος, ένας έφεδρος υπολοχαγός πεζικού Παυλόπουλος, δικηγόρος στον πολιτικό του βίο, καθώς είχαν μαζευθεί εκεί και πολλοί αγάδες. Ο Φρούραρχος εξέτασε και τις δυο πλευρές. Οι δικοί μας παρουσίασαν την απόφασιν του 1884 μεταφρασμένη εκ του Τουρκικού όχι όμως επισήμως. Την είχε μεταφράσει ο Γεώργιος Βέκος από Φιλιάτι και αφού την εμελέτησε ο Φρούραρχος τους είπε να την φέρουν επισήμως μεταφρασμένη από Ιωάννινα που έχει επίσημον μεταφραστήν Τουρκικής. Ο πατέρας μου είπε στο Φρούραρχο ότι με τον Μάλκο καλά τα πάμε και φέρονται τα ονόματά μας στην απόφασιν του 1884, ο δε Μάλκο απάντησε «Καλά μο Κωσταντή, αλλά και τα δικά μας τα ζώα όλα τα χρόνια βόσκαγαν εκεί». Τελικά αποφασίστηκε από τον Φρούραρχο, να του πάνε επίσημη μετάφραση και οι αγάδες να περιορίσουν τα ζώα τους μέχρι Αλή Κούση. Έτσι, σε λίγες ημέρες ύστερα ξεκίνησε η Επιτροπή να πάει εις Γιάννενα για την μετάφραση και να βολιδοσκοπήσει εκεί και κανένα δικηγόρο. Στο Χάνι του Κούτσι που θα διανυκτέρευαν βρήκαν δυο βλάχους, κάποιον Ντόνα και Μίχα, οι οποίοι είχαν βοσκήσει τα πρόβατά τους στη Μπότσικα προ της απελευθερώσεως και έμειναν σύμφωνοι για την μισή τη Μπότσικα και την Πλάκα, καθώς και Μπρίνιες για 10 εικοσόφραγκα, την δε άλλη μισή έκταση να την κρατήσουν ο Νίνος Βαζοβάνος και ο Βαγγέλης Λάγκαρης, που είχαν πρόβατα.

Την ίδια εποχή η Επιτροπή προέβη και εις την ενοικίασιν του λειβαδίου Δάφνης εις τον σκηνίτην Φώτο Τάσιον, αντί είκοσι φράγκων τα οποία και έλαβον. Σε παρατηρήσεις μου εις τον πατέρα μου ότι η Δάφνη φέρεται ως σύνορον της περιφέρειας με Καλυβάκι, μου απάντησε με θυμόν: «Τον κακό σου τον καιρό μωρέ, άλλη φορά να μη βγει από το στόμα σου και να μην ακούσω τέτοια κουβέντα».

Ύστερα από ολίγον καιρόν, ο Σαλής Ζεινέλ Πάσιος, ο οποίος εφέρετο κύριος και κάτοχος της άνω περιοχής, προέβη εις προσωρινά μέτρα. Μόλις τότε είχε αρχίσει να λειτουργεί Ειρηνοδικείο εις Φιλιάτες και πρώτος Ειρηνοδικής ο Φωκάς Λαζαράτος, Κεφαλλήν. Δικηγόρος τότε εις Φιλιάτες υπήρχε ένας και μόνον, ο Αριστείδης Τριβιζάς, Κερκυραίος, τον οποίο όρισε πληρεξούσιόν του ο Σαλής, κατά την εκδίκασιν της αίτησής του προσωρινών μέτρων. Έπρεπε να αποκρούσουμε τον Σαλή, να έχουμε μάρτυρες που να βεβαιώσουν ότι έχουμε εις την κατοχή από χρόνια και ότι το μέρος αυτό υπήρχε πάντοτε κτήμα μας. Αλλά τέτοια μαρτυρία δεν μπορούσε να βρεθεί. Τοιουτοτρόπως βρεθήκαμε σε μεγάλη αμηχανία και αποφασίσθηκε να πάνε δυο πρόσωπά μας εις Φιλιάτι, να ζητήσουν την γνώμη του Γιώργη Κωσταντή (Στρογγάρη), ο οποίος είχε γνωριμία με τον Ειρηνο-

Ιστορία του χωριού Σίδερης – Αναμνήσεις

δική, ο οποίος διέμενε στο σπίτι του. Υποδείχθηκα εγώ, μαζί με τον Γιάννη Αλεξίου και πήγαμε εις Φιλιάτες και συναντήσαμε τον Γ. Στρογγάρη, εις τον οποίον εξιστορήσαμε την όλην υπόθεσιν. Ο Ειρηνοδικής από 2-3 ημέρες, είπε στον Γ. Στρογγάρη που μας τα διαβίβασε, ότι πρέπει να του παρουσιάσουμε τουλάχιστον δύο μάρτυρες ευυπόληπτους, οι οποίοι θα ορκισθούν ότι η Σίδηρη κατείχε το μέρος αυτό επί μιαν διετίαν και έτσι θα εκδώσει απόφασιν υπέρ αυτών. Η θέσις μας ήτο πράγματι δύσκολος, διότι ήτο αδύνατον να ευρεθούν τέτοιοι μάρτυρες, αφού δεν είχαμαν εγκατασταθεί στην επίδικη θέση.

Έτσι δεν παρουσιάστηκαν καθόλου στη δίκη και εκδικάσθημεν ερήμην, ενώ ο Σαλής είχε παρουσιάσει μάρτυρες από Φιλιάτες και από Φοινίκι πολλούς, οι οποίοι βεβαίωσαν ενόρκως ότι αυτός ήτο κύριος και κάτοχος του άνω λειβαδίου Δάφνης. Χάσαμε τη δίκη και επιβαρυνθήκαμε και με έξοδα της δίκης, επιστράφηκαν και τα 10 εικοσόφραγκα εις τον ενοικιαστήν Κίταν. Κακώς μερικοί λέγουν κακολογούντες τον Νίνον Βαζοβάνον, ότι εξαιτίας του χάσαμε τη δίκη, ο οποίος εκείνη την εποχή διατηρούσε εις Φιλιάτες εργοστάσιον ποτοποιίας και κατέκριναν ότι δήθεν αυτός είχε ειρωνευθεί τον Ειρηνοδικήν, πράγμα όχι ακριβές.

Ενώ εκκρεμούσε η παραπάνω δίκη, οι Καλυβακιώτες Αντέμ Κάσος και Νταμίν Ζεινέλ προέβησαν εις καλλιέργειαν εις θέσιν «Μπρίνιες». Αμέσως ασκήσαμε εναντίον τους αγωγή προσωρινών μέτρων και εκδόθηκε απόφασιν απαγορεύουσα την καλλιέργειαν, εις την θέσιν αυτήν, η οποία ήτο βοσκήσιμος.

Κατά το 1915 ο Ισούφ Νταλιάνης, ιδιοκτήτης αλλά και πληρεξούσιος της κυράς Φ. Πρόνιοι και λοιπών φερόμενων συνιδιοκτητών της Μπότσικας, ήγειρε αγωγή εις το Πρωτοδικείον Πρεβέζης, στο οποίο είχε υπαχθεί τότε η περιοχή Φιλιατών. Το χωριό μας είχε ανηπροσωπευθεί στη δίκη που έγινε στην Πρέβεζα από Χρήστον Φίλιον και Γεώργιον Τσέτσον που έβαλαν δικηγόρους μας τον Καβαλλιεράτο και Οικονομίδη. Με απόφασιν του Πρωτοδικείου απορρίφθηκε η αγωγή του Ισούφ, επειδή δεν είχε καταβάλει το νόμιμο χαρτόσημο και έτσι κύριοι και κάτοχοι φερόμεθα εμείς μέχρι του 1917.

Φθάσαμε στις 25 Μαρτίου 1917, ημέρα χαρμόσυνη, όχι όμως την εποχή εκείνη, διότι η Ελλάς ευρίσκετο διηρημένη και κατείχετο από τους Αγγλογάλλους και Ιταλούς, οι οποίοι την ημέρα αυτή κατέλαβον το Φιλιάτι, ως σύμμαχοι της εν Θεσσαλονίκη επαναστατικής Κυβερνήσεως του Ελευθ. Βενιζέλου. Υπήρξε μια αναταραχή και ανωμαλία που εκμεταλλεύτηκαν οι Αγάδες, μια εύνοια των Ιταλών που τελικά αποχώρησαν και εγκαταστάθηκε εις Φιλιάτες Ελληνικός Στρατός στις 29 Αυγούστου 1917, οπότε η Σίδηρη έκανε και πάλι κατοχή της Μπότσικας, η οποία παρέμεινε ως βοσκή της Σίδερης μέχρι το 1941. Περί αυτού θα αναφερθούμε παρακάτω.

Το έτος 1922, το Κοινοτικό Συμβούλιο Καλυβακιού, αποτελούμενο από τον Οσμάν Ντερβίσην, Μούχο Νταλίπη, Ζέκιο Νταλιάνη, Χότζα Σέρη και Κιάζο Μαλική, εγείρει αγωγήν προσωρινών μέτρων για την περιφέρεια Ασφιάκας, Φορτοπίων, Λούτσας και Μάλλιας. Το Κοινοτικό Συμβούλιο Σίδερης, αποτελούμενο από τους Γεώργιον Τσάβον, Γεώργιον Στραβέλην, Γεώργιον Γκόντε, Σωτήριον Κολιούσην και Σωτήριον Πάντον, αποφάσισε να αποκρούσει την αγωγή αυτή και διόρισε δικηγόρους, τον

Ευάγγελον Τρίχαν και τον Ιωάννην Μουστόπουλον, ενώ οι ενάγοντες αγάδες είχαν δικηγόρον τον Τυπάλδο, πατέρα του Οικονομικού Εφόρου. Οι δικηγόροι μας, μας είχαν συμβουλευσει να έχουμε όσον μπορούμε δύο μάρτυρες από κάθε γύρω χωριό. Η εκδίκαση έγινε στο επίδικο μέρος στη θέση Προσκύνηση, εκεί που σήμερα είναι η Ομβροδεξαμενή. Εμείς παρουσιάσθηκαμε καλά προετοιμασμένοι, με μάρτυρες από Φιλιάτες, Φανερωμένη, Φοινίκι, Γηρομέρι, Ξέχωρο, Αράχοβα, Χλωμό, Κάργιαννη, Πηγαδούλια, Γολά, Μαυρούδι, Καστρί και Σούλια, εν όλω 26, ενώ αυτοί μόνο Βρυσελίτες και από Βάρφανη. Μπορώ να υπολογίσω και άλλους 50 ακόμη από τα ίδια χωριά, οι οποίοι είχαν έλθει ως θεαταί και ακροαταί του Δικαστηρίου, περί δε τους 100 ακόμη αγάδες και Σιδερίτες. Είχε γεμίσει κόσμος όλο το ίσιο μέρος. Εκτός δε του Ειρηνοδικού, του Γραμματέα, δικηγόρων, αγωγιατών, εγευμάτισαν μετά το τέλος της δίκης εις το σπίτι του Γ. Τσιάβου, περί τους 60 μάρτυρες και άλλοι. Ο Ειρηνοδικής, πριν την έναρξιν της δίκης, είχε προτείνει συμβιβασμόν που εναυάγησε και έτσι άρχισε η εξέταση των μαρτύρων. Στο τέλος, ο Ειρηνοδικής δέχθηκε πρότασιν των δικηγόρων μας να οριστούν από τα δύο μέρη πραγματογνώμονες εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών. Με άπρακτη την παρέλευσιν του δεκαημέρου, η δίκη επαναλήφθηκε στο Φιλιάτι, έξω από του Μέμου, από όπου όλη η επίδικη περιοχή είναι ορατή. Πάλι εκεί είχε γεμίσει κόσμο από Φιλιαταίους και χωριάτες. Τελικά, μετά την παρέλευση μηνός νομίζω, εξεδόθη η απόφασιν υπέρ ημών. Την ίδια χρονιά τελείωσε και η διανομή στις Μπρίνιες, όπως την είχαν αποφασίσει από κοινού, το Κοινοτικό Συμβούλιο, ειδική Επιτροπή που είχε ορισθεί και το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο. Είχαν συζητήσει και αποφασίσει, η έκταση στις «Μπρίνιες», που οι παραδόσεις ήταν ότι εις παλαιούς χρόνους ανήκε εις την Σίδηρη (ακόμη από οικισμόν Κάλμη), έπρεπε να δοθεί στους κατοίκους όλους χωρίς εξαίρεση. Για το σκοπό αυτό, χωρίστηκε η περιοχή Μπρίνιες και Μποτσκοριά, εκτός βέβαια από τις αναγνωρισμένες από παλιά ιδιοκτησίες, σε περίπου ισάξια εδαφικά τμήματα, τα οποία με λαχνό θα εδίδοντο σε κάθε ένα Σιδερίτη. Έτσι όλοι επήραν από 1-2 στρέμματα, εκτός από όσους παραδόξως είχαν ζητήσει να εξαιρεθούν από τη διανομή. Οι εκτάσεις αυτές καλλιεργήθησαν έντονα από τους δικαιούχους, οι περισσότερες έγιναν οπωρώνες και κηποτεμάχια. Αργότερα τη διανομή αυτή την ενέκρινε και αρμόδια Δημόσια Υπηρεσία.

...Συνεχίζεται

Ο Ιστορών και ο Γράφων
Σωτήριος Κων. Κολιούσης
 Μάρτιος 1963

Σημείωση του μεταγράφοντος, Σ.Γ.Κ.:

Να άλλη μια απόδειξη, γιατί είναι ανάγκη να είμαστε γνώστες της ιστορίας μας. Οι κοινωνίες δεν ξεκινούν από το μηδέν, έρχονται από μακριά. Ορισμένες μάλιστα, σαν τις δικές μας από πολύ μακριά. Τελευταία αμφισβητείται ότι οι «Μπρίνιες» είναι ιδιοκτησίες των Σιδεριτών. Η αφήγηση της ιστορίας του χωριού μας από τον πάπο-Σωτήρη, σε ανύποπτο χρόνο, είναι η καλύτερη απάντηση στους σφετεριστές. Οι παπούδες μας, όπως φαίνεται από την αφήγηση, υπερασπίστηκαν και σε χαλεπούς καιρούς με κάθε έννομο μέσο αλλά και με τα όπλα το χωριό μας. Η παρακαταθήκη που μας αφήνουν δεν μπορεί να αφεθεί στη λήθη.

Φωνή αγωνίας για την παραμεθόρια Ήπειρο

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛ. 1

Βλέπουμε την ανεργία να μεγαλώνει, κλείνουν επιχειρήσεις, η φτώχεια φουντώνει. Η ακολουθούμενη αγροτική πολιτική της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) και της αναθεωρημένης ΚΑΠ, με τις ποσοτώσεις στην παραγωγή, την ουσιαστική προτίμηση των εισαγωγών αγροτοκτηνοτροφικών προϊόντων, την ανέλεγκτη εισαγωγή ζωοτροφών, την κατάργηση της ονομασίας τόπου προέλευσης προϊόντων, των αλλεπάλληλων χαρακτηρισμών, της απαράδεκτης αύξησης των τοπικών φόρων, της ολοκληρωτικής παράδοσης σε ιδιωτικά κεφάλαια της παραγωγικής διαδικασίας, του φυσικού περιβάλλοντος και των δομών, θα δώσει χαρακτηριστική βολή στην όποια παραγωγική δραστηριότητα στον πρωτογενή τομέα. Τα χωριά θα ερημώσουν ακόμη παραπάνω.

Από την άλλη, τα αστυνομικά όργανα και αυτά τα ελάχιστα που υπάρχουν δεν έχουν τα απαραίτητα εφόδια. Προσπαθούν να λειτουργήσουν με ληγμένα αλεξίσφαιρα γιλέκα, δεν έχουν διόπτες, δε διαθέτουν θερμικές κάμερες, δεν έχουν καύσιμα

για τα οχήματα. Γίνεται αντιληπτό ότι με τέτοια υποδομή των Αστυνομικών Τμημάτων θα δούμε και περαιτέρω αύξηση της εγκληματικότητας και δυστυχώς για την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, ταιριάζει αυτό που λέει ο λαός μας «στου κουφού την πόρτα όσο θέλεις βρόντα». Αυτή τη στιγμή στην Ήπειρο γίνεται διακίνηση τεράστιων ποσοτήτων ναρκωτικών και όπλων και οι υπηρεσίες δεν έχουν εξοπλισμό, δεν έχουν εκπαιδευμένους σκύλους. Ο μεγάλος όγκος των αστυνομικών δυνάμεων είναι προσανατολισμένος στην αντιμετώπιση διαδηλώσεων και των κινητοποιήσεων του λαού ενάντια στην ακολουθούμενη πολιτική εξαθλίωσης, «φυλάσσουν» μεγαλοδημοσιογράφους, επιχειρηματίες, αθλητικές συναντήσεις των ιδιωτικών ΠΑΕ και ΚΑΕ. Σύμφωνα με το οργανόγραμμα της Αστυνομίας στις τρεις ακριτικές επαρχίες Φιλιατών, Πωγωνίου και Κόνιτσας θα έπρεπε να υπάρχουν 520 συνοριοφύλακες, 30 περιπολικά και 16 θερμικές κάμερες. Εξ αυτών σήμερα υπάρχουν οι μισοί περίπου συνοριοφύλακες, 16 παμπάλαια περιπολικά και δύο θερμικές κάμερες. 110 συνοριοφύλακες έχουν αποσπαστεί στον Έβρο όπου έχουν

μεταφερθεί και 14 θερμικές κάμερες. Ως αποτέλεσμα όλων αυτών, το εισαγόμενο και διασυννοριακό έγκλημα οργιάζει σε καθημερινή βάση, τα δε ναρκωτικά διακινούνται σχεδόν ελεύθερα, παρά τα εξαντλητικά ωράρια των αστυνομικών. Το πρόβλημα συνδέεται άμεσα και με την παράνομη μετανάστευση. Πρέπει άμεσα να καταργηθεί το Δουβλίνο 2.

- Όλοι οι απόδημοι Ηπειρώτες δηλώνουμε ρητά την ετοιμότητά μας να αγωνιστούμε για την υλοποίηση των παρακάτω:
- Να υπάρξει επαρκής φύλαξη των συνόρων με πλήρη εφαρμογή του οργανογράμματος, με διασφάλιση επάρκειας των αναγκών μέσω (οχήματα, όπλα, θερμικές κάμερες, διόπτες, εκπαιδευμένοι σκύλοι για όπλα και ναρκωτικά)
- Απορρίπτουμε τους ωμούς εκβιασμούς για δημιουργία κέντρων παράνομων μεταναστών που δεν δίνουν λύση αλλά επιτείνουν το πρόβλημα,
- Να επιστρέψουν άμεσα οι συνοριοφύλακες και οι 14 θερμικές κάμερες από τον Έβρο
- Να επανασυσταθούν τα στρατιωτικά φυλάκια σε όλη την παραμεθόριο περιοχή.